

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Γ. ΜΑΪΠΑΣ

ΓΙΑ ΜΙΑ
χούφτα
αλεύρι

εκδόσεις
**Μιχαήλ
Σιδερη**

1

Σχεδόν ξεχαρβάλωσε την πόρτα προσπαθώντας να μπει μέσα. Από την τρέλα που τον είχε πιάσει, ούτε την πόρτα του σπιτιού του δεν μπορούσε ν' ανοίξει. Η γυναίκα του έτρεξε στο χολ να δει τι είχε συμβεί.

«Πού είναι ο γιος σου;» τη ρώτησε κοιτώντας την υποτιμητικά.

«Στο δωμάτιό του... Τι έγινε πάλι;»

«Τώρα θα δεις τι θα γίνει. Δεν θα μου ξανακάνει εμένα παρατήρηση ο Αδόλφος γι' αυτόν».

Έβγαλε τη ζώνη του από το παντελόνι του και πήγε βιαστικά στο δωμάτιο του παιδιού του.

«Μην τον χτυπήσεις, Φόντριχ, σε παρακαλώ...» του φώναξε εκείνη ακολουθώντας τον.

Η πόρτα του δωματίου ήταν κλειδωμένη.

«Άνοιξε ρε, γελοίοι! Άνοιξε, γιατί θα τη σπάσω».

«Σε παρακαλώ, άσε με... Δεν έκανα κάτι».

«Άνοιξε, σου λέω!»

«Φύγε, σε παρακαλώ».

Η γερμανική μπότα σηκώθηκε ψηλά και δίνοντας μια δυνατή κλοτσιά στην πόρτα, τη διέλυσε. Ο αγριεμένος στρατιωτικός μπήκε μέσα και από τη φούρια του, η ζώνη που κρατούσε πιάστηκε σ' ένα κομμάτι ξύλου από τη σπασμένη πόρτα και γρατζουνίστηκε. Κοίταξε τη γρατζουνιά και θύμωσε ακόμα περισσότερο. Κρατώντας τη ζώνη του σφιχτά, χτύπησε τον νεαρό Γερμανό στην πλάτη με απίστευτη δύναμη. Όμως, ο νεαρός δεν έβγαλε ούτε μία κραυγή. Δεν τον ενδιέφερε αν τον σκότωνε στο ξύλο. Το μόνο που τον ένοιαζε ήταν να προστατεύσει το βιβλίο που διάβαζε. Μια πρόχειρη γερμανική μετάφραση της *Πολιτείας* του Πλάτωνα.

«Τι σαχλαμάρες διαβάζεις εκεί;»

«Τίποτα».

«Φέρ' το εδώ. Δώσ' το μου» του είπε και τον χτύπησε ξανά.

«Δεν σ' το δίνω!»

Τότε ήταν που ο Γερμανός αξιωματικός ξέφυγε από κάθε έλεγχο. Η γυναίκα του πήγε να τον σταματήσει, αλλά την έσπρωξε τόσο δυνατά, πετώντας την κάτω, πάνω στα ξύλα της σπασμένης πόρτας.

«Εσύ τον έκανες έτσι. Αδερφή έκανες τον γιο μας! Τ' ακούς; Αλλά δεν θα σου περάσει. Το ξέρεις ότι με κοροϊδεύουν για τη μανία που έχει για την Ελλάδα; Όπου βρεθεί κι όπου σταθεί, για την Ελλάδα μιλάει. Ο Αδόλφος είναι έξαλλος σου λέω!»

Ο νεαρός είχε προλάβει να κρύψει το βιβλίο κάτω από τα σκεπάσματα του κρεβατιού του. Μάταιος κόπος, γιατί ο στρατιωτικός θα το έβρισκε οπουδήποτε κι αν ήταν κρυμμένο.

«Γυναίκα, στο γκαράζ έχω ένα λευκό μπιτόνι με πετρέλαιο. Σήκω και πήγαινε να το φέρεις».

«Τα ρούχα μου σκίστηκαν, πώς θα βγω έτσι έξω; Πώς θα με δουν έτσι;»

«Άλλαξε, φτιάξε λίγο τα μαλλιά σου να μην είσαι σαν ξεφτισμένη σκούπα και πήγαινε! Ξεκουμπίσου, γυναίκα!»

Η μοναδική επιλογή που είχε ήταν να κάνει αυτό που της έλεγε και όσο πιο γρήγορα μπορούσε. Σπάνια της συμπεριφερόταν βίαια, αλλά όταν το έκανε, ήταν πολύ βίαιος.

«Και τώρα, Γιόζεφ, οι δυο μας. Μήπως θες να γίνεις Έλληνας; Δεν σ' αρέσει που είσαι Γερμανός;»

«Μ' αρέσει».

«Σ' αρέσει που σε χτυπάω;»

«Όχι...»

«Όχι; Είσαι σίγουρος;»

Το ξύλο που έφαγε εκείνο το απόγευμα δεν ήταν κάτι που ξεχνιόταν εύκολα. Ούτε μία κραυγή δεν έβγαλε όμως. Ακόμα και όταν η ζώνη σχεδόν μπήκε μέσα στο δέρμα της πλάτης του, δεν έβγαλε άχνα.

Όπως ήταν κουλουριασμένος πάνω στο κρεβάτι, αποκαλύφθηκε το βιβλίο κάτω από τα σκεπάσματα.

«Καλά, έλεγες ότι δεν θα το έβρισκα; Πόσο χαζός είσαι πια; Πού το βρήκες αυτό το βιβλίο; Ποιος σ' το έδωσε;»

«Κανέννας... Το βρήκα πεταμένο».

«Πού;»

«Έξω από ένα σπίτι».

«Τι εννοείς; Σε ποιο σπίτι;»

«Δεν θυμάμαι».

«Θες να σε βοηθήσω να θυμηθείς μήπως;»

«Σ' έναν κάδο κοντά στο σπίτι που έφτιαχναν».

«Τι εννοείς; Ένα μήνα έχεις αυτό το πράγμα μέσα στο σπίτι μας;»

Άρπαξε το βιβλίο στα χέρια του. Ο νεαρός δεν είχε δυνάμεις να αντισταθεί. Καλύτερα που δεν αντιστάθηκε, γιατί από το ξύλο που θα έτρωγε, δεν θα μπορούσε να περπατήσει ούτε μισό βήμα.

«Έγινες και ρακοσυλλέκτης τώρα; Πέταξαν τα πράγματα του παλιού ιδιοκτήτη κι εσύ μας τα φέρνεις εδώ μέσα; Βρομιάρη! Έχεις φέρει κι άλλα;»

«Όχι, μόνο αυτό...»

«Ηλίθιε! Πού είναι αυτό το μπιτόνι πια;»

Πήγε προς την εξώπορτα να δει τι γινόταν. Η γυναίκα του έμπαινε μέσα κρατώντας ένα μισοάδειο λευκό μπιτόνι. Την πλησίασε και το πήρε βίαια από τα χέρια της.

«Άχρηστη! Αυτό βρήκες να φέρεις;»

Βγήκε έξω και πήγε μόνος του να φέρει ένα γεμάτο. Επιστρέφοντας στο δωμάτιο του παιδιού του, τους βρήκε και τους δύο αγχαλιά σε μια γωνιά

του κρεβατιού. Τράβηξε απότομα τον γιο του από την αγκαλιά της μάνας του, τον έσυρε έξω και του έδωσε το μπιτόνι. Το βιβλίο το κρατούσε ο ίδιος.

Η γυναίκα του δεν τους ακολούθησε. Έμεινε εκεί. Στη γωνιά του κρεβατιού, βρέχοντας με τα δάκρυά της το ματωμένο σεντόνι από τις πληγές τις δικές της και του σπλάγχνου της. Όταν τον παντρεύτηκε, δεν περίμενε με τίποτα ότι θα ζούσε έτσι. Τους κοίταξε από το παράθυρο. Πάλι τον μάλωνε.

«Μην περπατάς σκυφτός!»

«Πονάω, δεν μπορώ...»

«Ίσωςε την πλάτη σου, αλλιώς ούτε κι εγώ δεν ξέρω τι θα γίνει».

Πονούσε, αλλά τα κατάφερε να περπατάει όρθιος. Καθώς πλησίαζαν στην πλατεία Όπερνπλατς, η μυρωδιά του καμένου βιβλίου που ερχόταν από την πλατεία γινόταν όλο και πιο έντονη. Τα ρουθούνια του αξιωματικού είχαν ανοίξει διάπλατα και απολάμβαναν τη μυρωδιά. Αυτή τον ηρέμησε. Θυμήθηκε το βράδυ της 10ης Μαΐου, σχεδόν οχτώ χρόνια πίσω, το 1933, όταν στους δρόμους του Βερολίνου και στην Όπερνπλατς έγινε το μεγάλο κάψιμο των βιβλίων.

Θυμήθηκε τον εαυτό του να πανηγυρίζει δίπλα στον παιδικό του φίλο, τον Γιόζεφ Γκέμπελς, τον πρωτεργάτη της καύσης. Τότε, ο Αδόλφος Χίτλερ είχε μόλις τρεισήμισι μήνες στην εξουσία, αλλά ήταν σα να κυβερνούσε χρόνια. Είχε δώσει στους ναζιστές αυτο

που ήθελαν. Την επιβεβαίωση ότι η φυλή τους ήταν ανώτερη από κάθε άλλη. Ο Φόντριχ Κράους ήταν πολύ πιο παλιάνθρωπος από τον Γκέμπελς και θεωρούσε τον εαυτό του ισάξιο του Αδόλφου. Ονειρευόταν να γίνει ο επόμενος Φύρερ, αλλά δεν το έλεγε, γιατί δεν θα είχε καλή κατάληξη. Δεν συμπαθούσε τον Χίτλερ, γιατί πίστευε πως δεν ήταν αρκετά αυστηρός με τους εχθρούς του τότε γερμανικού ιδεώδους.

Εκείνο το καταραμένο βράδυ της 10ης Μαΐου, ο Φόντριχ είχε αναγνωρίσει ανάμεσα στον κόσμο που βρισκόταν στην πλατεία τον Έριχ Κέστνερ, έναν από τους ανεπιθύμητους συγγραφείς, αλλά ο Γκέμπελς δεν τον άφησε να τον σκοτώσει.

«Είναι ευκαιρία τώρα! Άσε με να του φυτέψω μια σφαίρα στο ηλίθιο μυαλό του» είχε πει στον Γκέμπελς.

«Είσαι τρελός; Δεν σκοτώνουμε ανθρώπους σήμερα! Ηρέμησε, Φόντριχ!»

«Πρέπει να πεθάνει ο άτιμος!»

«Φόντριχ! Αν τον σκοτώσουμε τώρα, θα τον κάνουμε ήρωα! Δεν το καταλαβαίνεις;»

«Θα τον πάρω από πίσω και θα τον καθαρίσω στα στενά. Γιόζεφ, ο αλήτης πρέπει να πεθάνει».

«Φόντριχ! Σκέψου τι μας έχει ζητήσει ο Αδόλφος! Ηρέμησε σου λέω! Κάθε πράγμα στην ώρα του».

Δεν είχε αναγνωρίσει μόνο τον Κέστνερ εκείνη τη νύχτα. Κι άλλους είχε αναγνωρίσει, αλλά τον Κέστνερ τον είχε άχτι. Βλέπετε, ο Κέστνερ έγραφε

παιδικά βιβλία. Βιβλία που πολλά απ' αυτά τα είχε διαβάσει ο άλλος Γιόζεφ, ο μικρός Γιόζεφ Κράους. Κρυφά από τον πατέρα του βέβαια, αλλά τίποτα δεν έμενε κρυφό από τους Γερμανούς στρατιωτικούς. Όταν έφερε στο άθλιο μυαλό του τον Γκέμπελς, θυμήθηκε τη στιγμή που ένας βρομιάρης ρουφιάνος τού είχε πει ότι είχε δει τον γιο του να διαβάζει ένα βιβλίο του Γκέμπελς και η σκέψη του επέστρεψε απότομα στο παρόν.

Κοιτούσε και ζήλευε τους νεαρούς φοιτητές που έκαιγαν τα βιβλία και γελούσαν. Ο γιος του δεν ήταν έτσι. Ντρεπόταν πολύ για εκείνον και, εάν μπορούσε, θα τον έκαιγε κι αυτόν και θα υιοθετούσε κάποιο από τα παιδιά που έβλεπε να παίζουν γύρω από τις φωτιές. Είχε σκοπό, όμως, να τον αλλάξει. Είχε σκοπό να τον κάνει άντρα, όπως εκείνος νόμιζε ότι έπρεπε να είναι ένας σωστός Γερμανός άντρας.

Έφαγχε να βρει μία στοίβα βιβλίων που δεν της είχαν βάλει ακόμα φωτιά. Δυσκολεύτηκε, αλλά βρήκε. Τη μοναδική μάλλον βρήκε. Πάλι καλά, γιατί η επόμενη πλατεία ήταν μακριά.

«Δώσε μου το μπιτόνι και κράτα το βιβλίο».

Ο Γιόζεφ κοιτούσε τρομαγμένος γύρω του χωρίς να αντιδρά.

«Ξύπνα! Δώσε μου το μπιτόνι και κράτα το βιβλίο».

Δύο φορές την ίδια φράση και το ίδιο κοίταγμα μέσα στα μάτια του Γιόζεφ. Τι άλλο μπορούσε να

κάνει ο μικρός; Αρκετό ξύλο δεν είχε φάει; Του έδωσε το μπιτόνι και κράτησε το βιβλίο.

Ο στρατιωτικός έβρεξε με λίγο πετρέλαιο το βιβλίο που κρατούσε ο γιος του και άδειασε το υπόλοιπο στα πεταμένα βιβλία. Πέταξε και το μπιτόνι πάνω στον σωρό των βιβλίων, έβγαλε από τη δεξιά τσέπη του παντελονιού του έναν μπλε αναπτήρα και του έβαλε φωτιά.

Αμέσως ξεπετάχτηκαν οι πρώτες κόκκινες γλώσσες. Ο Γερμανός, αφού απόλαυσε για λίγο το κατόρθωμά του, έστρεψε το αγριεμένο βλέμμα του προς τον γιο του.

«Πέτα το πάνω στ' άλλα. Τώρα! Αν δεν το κάνεις από μόνος σου, θα την πληρώσει η μάνα σου. Φαντάζομαι, έγινα κατανοητός».

Ο νεαρός πλησίασε την καιγόμενη στοίβα και άφησε το βιβλίο να πέσει από τα χέρια του μέσα στην καρδιά της φωτιάς. Κοιτούσε το αγαπημένο του βιβλίο να καίγεται και δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυά του.

«Πήγαινε πιο 'κεί! Θα καείς! Ηλίθιος είσαι;»

Οι κόκκινες φλόγες έκλεισαν μέσα τους ένα ακόμα κομμάτι του πολιτισμού που ήθελαν να καταστρέψουν οι χιτλερικοί. Τα εξώφυλλα έλιωναν και με ταχύτατο ρυθμό εξαφανίζονταν ένα ένα τα γράμματα των τίτλων. Στα βουρκωμένα μάτια του νεαρού, μπορούσες να διακρίνεις τις φλόγες των βιβλίων να στεγνώνουν τα δάκρυά του. Η μυρωδιά από τις κόλλες, τα μελάνια και τα δερμάτινα εξώφυλλα

ήταν διαπεραστική. Δεν την άντεχε, αλλά ο πατέρας του την απολάμβανε. Κάθισαν εκεί για ώρα, μέχρι να γίνουν όλα στάχτη. Στον δρόμο της επιστροφής, ο αξιωματικός εξήγησε στον γιο του το πώς θα τον έκανε άντρα.

«Δεν έχει σπουδές τώρα. Μόνο η Βέρμαχτ μπορεί να σου βάλει μυαλό εσένα. Η εκπαίδευσή σου θα είναι σκληρή. Αφού σου αρέσουν τα βιβλία, μέχρι να καταταγείς, θα αναλάβεις ενεργό ρόλο στο “Χιλφ Μιτ”. Από αύριο κιόλας πιάνεις δουλειά εκεί. Θα κάνεις ό,τι σου λένε».

Η Βέρμαχτ, ο γερμανικός στρατός, ήταν ιδιαίτερα σκληρή και, κάτω από τις οδηγίες του Χίτλερ, είχε μετεξελιχθεί σε αποδοτικότετη φονική μηχανή, γεμάτη άρρωστα μυαλά που πεινούσαν για να σκοτώνουν Εβραίους. Η πλύση εγκεφάλου και η δημιουργία δολοφόνων, υπάκουων στον Χίτλερ, άρχιζε από πολύ νωρίς μέσα από τα προπαγανδιστικά μαθητικά περιοδικά που κυκλοφορούσαν. Ένα από αυτά ήταν και το «Χιλφ Μιτ», που είχε πάρει το όνομά του από μια δισύλλαβη φράση που σημαίνει «βροήθεια».

Όταν επέστρεψαν στο σπίτι, ο Γιόζεφ έπεσε στην αγκαλιά της μητέρας του.

«Αυτό το πράγμα με τις αγκαλιές, πρέπει να το κόψουμε. Έλεος πια, Άνγκελα! Άσ’ τον να γίνει άντρας. Από αύριο πιάνει δουλειά».

«Πού θα τον στείλεις;»

«Στο Χιλφ Μιτ».